

- van PBM's voor de slimme opstart (zie toelichting verderop), is te verwachten dat de vraag naar PBM's zal toenemen.
- Het is nog onduidelijk of de markt voor PBM's buiten de zorg voldoende functioneert en of er daardoor belemmeringen ontstaan bij de opstart van de 1,5m economie.
 - U wordt geadviseerd om een aanjagende rol voor EZK te pakken bij het snel en adequaat beschikbaar krijgen van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie om zo mogelijke belemmering te minimaliseren.
 - Een aanjagende rol kan de volgende zaken behelzen:
 - Zorgen dat het beschikbaar krijgen van PBM's voor het opstarten van de 1,5m economie is geborgd, bijvoorbeeld via onderstaande voorgestelde opties.
 - De contacten met de sectoren (en de protocolindieners) benutten om te zorgen dat bij het opstarten van de anderhalve meter de juiste typen PBM's worden gevraagd/ingekocht zodat deze niet de beleving van de hoogwaardige PBM's aan ziekenhuizen gaan beconcurreren.
 - Het meewerken aan nadere marktanalyse voor laagwaardige PBM's ten behoeve van de opstart van de 1,5m economie.
 - In tabel 1 (onderaan) staat schematisch weergegeven hoe EZK tot nu toe betrokken is bij trajecten gericht op het beschikbaar krijgen van PBM's.

Interdepartementaal krachtenveld bij het beschikbaar krijgen van PBM's

- Zorg: VWS heeft de regie op de PBM's in de zorg. Die is nu geregeld via het Landelijk Coördinatiecentrum Hulpmiddelen (LCH). VWS geeft aan dat dit nu redelijk geborgd is conform de huidige RIVM-richtlijnen. Er is geen draagvlak bij VWS om het mandaat van het LCH uit te breiden (zie verderop toelichting). VWS vreest vooral dat de vraag die gepaard gaat met de opstart van de 1,5m economie de beleving aan ziekenhuizen gaat verdringen.
- Vitale processen en cruciale beroepen: VWS heeft ook regie op de PBM's die buiten de zorg nodig zijn voor de continuïteit van vitale processen en cruciale beroepen via het LOT-C. Het LOT-C bemiddelt tussen vraag en aanbod (4 leveranciers), en heeft te maken met relatief kleine aantallen voor het oplossen van acute knelpunten/tekorten.
- Publieke taken: Defensie zet zich in voor het beschikbaar krijgen van PBM's voor overheidsinstanties (DJI, RWS). DEF signaleert dat 1) kleine partijen onvoldoende toegang krijgen tot PBM's; 2) er geen opdrachtgever is voor de aankoop; c) er geen budget is voor de aankoop; d) er onvoldoende aanbieders zijn. DEF kijkt daarom naar mogelijke productiecapaciteit binnen EU, maar wijst erop dat die alleen kan worden georganiseerd bij voldoende en constante vraag.

Uitvoering beschikbaar krijgen PBM's

- Voor onderstaande opties geldt dat nog verkend moet worden wat de mogelijkheden zijn voor het geven van financiële garanties ten behoeve van de risico's van grootschalige inkoop, het oplossen van eventuele marktverstoringen, en het verzoek tot het opschorten van invoerrechten.

Optie 1. Initiatief van VNO-NCW en McKinsey

- McKinsey werkt in opdracht van VNO-NCW aan een voorstel voor een samenwerkingsverband waarbij private partijen (zonder winsttoegmerk met alleen inkoop en distributiekosten) de inkoop en distributie van PBM's realiseren bij de opstart van de 1,5m economie.
- In bijlage 1 treft u een presentatie van het voorstel van VNO-NCW en McKinsey (vertrouwelijk).
- Het beoogde samenwerkingsverband faciliteert vertrouwelijke uitwisseling van informatie voor het identificeren van mogelijke schaalvoordelen (prijs, kwaliteit, levertijd) en de samenwerking met de overheid.
- Betrokken partijen zijn groothandelaren, supermarkten en e-commerce bedrijven. Zij verzorgen zo goed mogelijk de inkoop- en distributie van PBM's voor medewerkers en klanten. Hiermee worden de bestaande logistieke ketens en netwerken zo veel mogelijk benut.
- Mogelijke deelnemers aan het initiatief zijn o.a. Ahold, Bol.com, Blokker, Kruidvat en het Nederlands Verbond van de Groothandel.
- De PPS kan bijdragen aan het inschatten van de vraag en deze vergelijken met het beschikbare aanbod. In het geval van schaarste kan gezamenlijk opgetrokken worden om in de bevoorrading te voorzien.
- Deze PPS wordt naast – maar niet in concurrentie met – het Landelijk Coördinatiecentrum Hulpmiddelen (LCH) opgericht. LCH heeft aangegeven niet in staat te zijn om PBM's beschikbaar te krijgen voor de opstart van de 1,5m economie omdat het LCH een tijdelijke crisisstructuur is en zich beperkt tot het beschikbaar krijgen van PBM's voor de zorg.
- De voorgestelde PPS samenwerking van VNO-NCW en McKinsey zal het LCH niet beconcurreren, maar juist aanvullen. Eventuele onvervulde PBM vraag vanuit de zorg zou aangevuld kunnen worden via de PPS inkoopkanalen. Mocht er andersom juist een overschot aan PBM's zijn in de zorg dan kan de PPS de overschotten 'overnemen/overkopen'.
- Met VNO-NCW is momenteel overleg over de rol van de overheid hierbij, en EZK in het bijzonder. Het voorstel zal naar verwachting ook aan MP worden voorgelegd.
- U kunt overwegen om EZK te positioneren als eerste aanspreekpunt voor het initiatief. Bij akkoord hierop zal contact worden gelegd met VNO-NCW over de rol van EZK bij de verdere ondersteuning bij de follow-up van dit voorstel, zonder de inkoop bij EZK te beleggen.

Optie 2. Traject bij DEF/BZK

- Een alternatief is om het beschikbaar krijgen van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie onder te brengen bij DEF/BZK.
- Defensie gesteund door BZK (Rijksinkoop) heeft het aanbod gedaan om voor het Rijk, en mogelijk andere partners, de inkoop van PBM's op zich te nemen en te coördineren. Aandachtspunt is wel dat DEF eerder deze week aangaf zich zorgen te maken over de zware belasting van de eigen organisatie in dit scenario.

- DEF wil voldoende aankoopvolume aan de vraagkant organiseren, zodat hiermee productiecapaciteit in NL/EU kan worden opgezet ten behoeve van betere producten en een structurele aanvoer van PBM's, mogelijk ook voor de opstart van de 1,5m economie.
- DEF acht het daarbij tevens van belang om een strategische voorraad van PBM's aan te leggen, om bij piekbelasting snel uit te kunnen leveren.
- U kunt overwegen om dit aanbod te steunen, zonder de inkoop bij EZK te beleggen.

Waarom niet beleggen bij VWS?

- Het landelijk consortium hulpmiddelen (LCH) is een tijdelijke crisisorganisatie onder aansturing van VWS.
- Doel van LCH is om schaarse medische hulpmiddelen voor de zorg in te kopen om hiermee de extra vraag in de zorg te kunnen opvangen.
- EZK is gevraagd om hierbij te helpen door het opzetten van productielijnen in Nederland te ondersteunen. Daarnaast kopen zorginstellingen zelf ook nog beschermingsmiddelen via hun reguliere kanalen.
- Omdat het LCH een tijdelijke crisisstructuur is die alleen gericht is op de zorg, is er weinig draagvlak om het mandaat van LCH te verruimen naar het beschikbaar stellen van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie.
- Het is wel mogelijk de kennis en de leads die zijn voortgekomen uit de LCH-productielijnen te verleggen naar (DEF/BZK of VNO-NCW/McKinsey) de organisatie van het beschikbaar krijgen van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie.
- Wel is het in dat geval noodzakelijk om dit organisatorisch goed te borgen met de juiste expertise (o.a. inkoop/staatssteunaspecten). Ook omdat naar verwachting de omvang van benodigde PBM buiten de zorg groter zal zijn en ook langer kan duren. Dit heeft consequenties voor de inzet van capaciteit.

Aandachtspunt: onzekerheid minimumeisen aan beschermingsmiddelen

- Er is onzekerheid over de minimumeisen aan beschermingsmiddelen voor de opstart van de 1,5m economie en de reguliere bedrijfsprocessen. VWS is waakzaam op een advies voor brede toepassing van beschermingsmiddelen in de 1,5m economie vanwege de vrees dat dit leidt tot schijnzekerheid, en uiteindelijk een nieuwe toename van infecties.
- Vanuit VWS is bij het RIVM de uitvraag gedaan om een advies op te stellen over het benodigd beschermingsniveau in verschillende sectoren.
- Zodra het advies beschikbaar is, kan de werkgroep richting protocolindieners vragen hun protocollen op dat punt te preciseren. Hierdoor kan mogelijk, op basis van de ingediende protocollen, een beter beeld gevormd worden van de vraag die bestaat (voor open sectoren) of zal ontstaan (voor nu gesloten sectoren) vanuit reguliere bedrijfsprocessen buiten de vitale sectoren en de zorg.
- VWS laat weten dat het OMT-advies voor contactberoepen volgende week wordt verwacht. Het RIVM heeft aangegeven mogelijk binnenkort met een breder advies te komen. Dat is mogelijk te laat om mee te nemen in de sectorplannen.

2-8-2021

Schatting van PBM's voor de opstart van de 1,5m economie

- Naar schatting is de uitbreidingsvraag naar professionele mondkapjes voor medewerkers buiten de zorg ten minste 5x groter dan in de zorg. Eerste inschattingen van McKinsey wijzen op een toename van ca. 250 mln PBM's p/wk, waarvan ca. 30 mln aan adembeschermingsmaskers.
- De eventuele productie van laagwaardige 'community masks' (i.e. lager dan type IIR) ten behoeve van de opstart van de 1,5m economie kan naar verwachting worden georganiseerd met dezelfde 6 partijen met wie contact is over de productie van hoogwaardige mondkapjes voor de zorg.
- Voor de productie van hoogwaardige chirurgische mondkapjes (type IIR) zijn op dit moment 6 partijen aangemerkt als kansrijk. Een voorzichtige schatting is dat deze partijen, na een opstartfase, in staat zouden moeten zijn om minimaal 12 mln. IIR-kapjes per week te produceren voor de zorg.
- VWS zal naar verwachting op korte termijn een of meerdere van deze initiatieven selecteren om voor een periode van 1 jaar in totaal circa 3 miljoen IIR-kapjes per week af te nemen voor toepassing in de zorg.
- Sourcing van materiaal is nog een belangrijk aandachtspunt, evenals de capaciteit om de kwaliteit te testen.
- Aandachtspunt is ook dat PBM's breder zijn dan alleen mondkapjes. Er is nog onvoldoende zicht op noodzaak voor eventuele productie voor PBM's buiten de zorg anders dan de mondkapjes.

Tabel 1: Achtergrond lopende trajecten voor de voorziening van PBM's			
Inzet in	Bescherming vanwege	Toelichting	Betrokkenheid EZK
Zorg (operationeel binnen LCH)	Contact met patiënten	Het EZK/RVO crisisteam werkt momenteel in opdracht van VWS en in samenwerking met het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) bij het helpen opzetten van diverse initiatieven voor de productie van medische hulpmiddelen. In overleg met partners uit het bedrijfsleven, brancheverenigingen, ziekenhuizen en kennisinstellingen wordt gekeken hoe initiatieven het beste opgevolgd kunnen worden en welke ondersteuning hiervoor nodig is. Het kan hierbij gaan om het helpen opzetten van bijvoorbeeld een volledig nieuwe productielijn in Nederland maar ook om het verbinden van partijen aan elkaar waardoor een productieketen bij elkaar wordt gebracht. Ziekenhuizen, verzorgingstehuizen Realisatie aanbodkant, NL-productie	VWS voert regie op LCH. EZK/TOP werkt mee aan de uitvoering via de aanbod/productielijn.
Vitale processen (operationeel binnen LOT-C en AMT)	Aanraking met chemicaliën, bacteriën en virussen binnen regulier bedrijfsproces van vitale processen	Het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C) en AMT coördineren de verzorging van PBM's in vitale processen (Elektriciteit-, gas- en telecominfrastructuur; Drinkwatervoorziening en waterwering; Betalingsverkeer) en cruciale beroepen (onderwijs, voedseldistributie). Dit gebeurt via een marktplaats, die reeds operationeel is.	VWS voert regie op de projectgroep PBM's buiten de zorg. EZK is aangesloten via een klankbordgroep.
Regulier bedrijfsproces (nog niet operationeel)	Aanraking met chemicaliën, bacteriën en virussen binnen regulier bedrijfsproces	EZK/TOP onderhoudt contact met sectoren en bedrijven (via de topsectoren en de accounthouders) over de tekorten en de vraag naar PBM's. Het gaat dan om inzet van PBM's in reguliere bedrijfsprocessen in fabrieken, werkplaatsen en laboratoria die geen deel uitmaken van vitale processen, bv. in de metaalindustrie, chemische industrie, laboratoria van universiteiten of rioolwaterzuivering, etc.	Secr. topsectoren en accounthouders (TOP)
1,5m economie (nog niet operationeel)	Menselijk contact	De werkgroep protocollen brengt in kwalitatieve zin in beeld in hoeverre sectoren de RIVM-richtlijnen beogen in te vullen met extra gebruik van (medische) persoonlijke beschermingsmiddelen; De eerste ervaring van de werkgroep is dat protocollen, wanneer zij spreken over beschermingsmiddelen, zij dit niet doen op het detailniveau waaruit zou blijken of sprake zou kunnen zijn van kannibalisatie van de vraag uit medische en vitale sectoren;	Team Protocollen